

Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. CVII. De contractibus factis per aliquot moniales, per modum hospitii in aliqua civitate degentes, ante actualement monasterii erectionem. Et quod antea non dicatur contractus capitulariter gestus, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

CAPUT CVII.

De contractibus factis per aliquot Moniales, per modum hospitij in aliqua civitate degentes, anteactualem Monasterij erectionem. Et quod antea non dicatur contractus capitulariter gestus, & Moniales ibidem remaneant, & contrahant uti particulares, non uti Monasterium.

SUMMARIUM.

1. Monasteria sine auctoritate sedis Apostolica, & assensu Episcopi, de novo in aliquo loco nequeunt erigi.
2. Concilium Tridentinum, licet in erectione Monasteriorum Episcopi licentiam requirit; non excludit auctoritatem sedis Apostolica.
3. Episcopus non potest erigere Collegium Monialium, nisi præ observatione contentorum in Bullis Apostolicis.
4. Collegium contra voluntatem Principis erigi non potest.
5. Moniales, ante actualement Monasterij erectionem, consideranda sunt uti persona particulares.
6. Monasterium antiquius non potest præcedere novum, si antiquius nondum in formam conventus fuerit erectum, nec adimpleta requisita omnia contenta in Bulla erectionis.
7. Contractus omnes Monasterij fieri debent capitulariter, & Capitulo legitime congregato.
8. Religiosi tanquam particulares, non possunt obligari, vel contractus celebrare.
9. Probationes respicientes validitatem actus, fieri debent eo modo, ut percutiant tempus celebrari contractus.

Moniales quædam ex Episcopi concessione accesserant ad civitatem; ut in ea per modum hospitij, per aliquod tempus remanerent, donec domum, Ecclesiam & claustrum competentem, ejusdem Episcopi, & sanctæ Sedis interveniente auctoritate habuissent. Interea temporis congregatæ, ut dixerunt capitulariter, domum emerant, & se ad pretij satis magni solutionem obligaverant. Dixi contractum istum nullum esse, & invalidum: quia dictæ Reverendæ Moniales contrahentes haberi debebant pro personis particularibus, nec poterant corpus Collegij seu Monasterij constituere: cum sine auctoritate Episcopi & sanctæ Sedis Apostolicæ nova Monasteria erigi non possint: ut diximus supra cap. 23. num. 6. & tradit Hieron. Roderic. quæst. regul. 55. num. 3. ubi de auctoritate Episcopi: & Concil. Trident. sess. 25. de regular. cap. 3. Et quamvis Concilium non faciat mentionem de auctoritate sedis Apostolicæ, non tamen ex eo censetur derogasse dispositioni juris communis illam requirantis, in cap. 1. de excessib. Pralat. ut tradit Zerol. in prax. Episcop. part. 1. in verb. Monachis, §. 2. Barbol. d. Episcop. allegat. 26. numero 4. Quod etiam summus Pontifex, Urbanus VIII. constituit in suo decreto edito die 28. Augusti 1624. ut refert Tambur. de jur. Abbatiss. & Monial. disp. 34. quæst. 1. numero 6. Tantum autem abest ut hoc casu summi Pontificis aut Episcopi intervenisset auctoritas in hujus Mo-

nasterij erectione; quin potius ipsemet Episcopus solum concesserat facultatem duabus, aut tribus Monialibus, habitandi in illo loco per modum hospitij, donec condiciones requisitæ per Bullam erectionis Monasterij auctoritate Apostolica factam fuissent executioni demandatæ; & Monasterium complectum: & sic Religiosæ illæ non poterant constituitur Collegium, resistente Papæ, & Episcopi voluntate. Papæ quidem, ob non impletas condiciones rescripti: Episcopi, quia non Monasterium, sed hospitium permiserat; nec plus illis ante adimplementum conditionum in Bulla contentarum permittere poterat. Non igitur erat adhuc constitutum Collegium: l. 1. §. quibus, in princip. ff. quod cuiusque univers. nom. Socin. in l. 1. §. municipis, num. 4. versic. & sic potest ff. de acquir. posses. Rota apud Burat. decis. 795. num. 3. & 4. Ubi deciditur, quod cum in Bulla inter cætera requireretur, quod habitatio esset ad formam Monasterij redacta, negari non potest quin dici nequeat Collegium, resistente nimirum voluntate Papæ, Ferrer. ad Guid. Pap. decis. 258. & non potest Capitulum congregari, nec Moniales contrahere sine auctoritate Abbatissæ; quæ nulla erat adhuc constituta, ut post Joan. Andr. in cap. cum omnes, de constit. & Paul. de Castro in l. 1. §. in filiis, ff. ad Trebell. dicit Lezana in summa regul. part. 2. cap. 12. num. 24. versic. sine prioris. Et propterea dictæ Moniales in contractu emptionis, de quo agebatur, non poterant considerari tanquam capitulares, nec uti facientes corpus Monasterij; sed tantum uti personæ particulares: prout etiam fuit consideratum in dicta decis. 795. num. 2. apud Burat. ubi fuit decisum præcedentiam esse concedendam Monachis Olivetanis: quia constituiebant Collegium; adversus Monachos Montis Virginis: quia licet ibi essent plures Monachi sub uno Superiore, vel Priore; tamen quia nondum erant adimpleta requisita per Bullam Pontificiam, ibi non debebant tanquam constituentes unum corpus Collegij: sed uti particulares. Quod etiam consideravit Rota in duabus aliis decisionibus apud Tamburinum de jur. Abbat. decis. 110. num. 4. & decis. 102. num. 2. Non potest igitur ulla ratione validus esse contractus dictæ exemptionis, quoad Moniales sic per modum hospitij residentes; sine mandato Abbatissæ & Monasterij à quo dependent; siue puellas istas consideremus uti Moniales, siue uti privatas. Non uti Moniales, quia non constituunt corpus Capituli, ut jam dictum est: & tamen contractus omnes fieri debent capitulariter, & Capitulo legitime congregato. Rota decis. 204. n. 8. & 9. part. 4. divers. & notatur in cap. novit, & cap. quanto, de his qua sunt à Pralato sine consensu Capituli. Nec uti singulares personæ, cum essent mortuæ mundo: & sic contractus inire proprio nomine non poterunt. Authen. ingressi, Cod. de sacrosanct. Eccles. Tusch. l. 1. ter. M. concl. 319. num. 28. & 29.

Nec obstat, quod dictæ Moniales plures alios contractus fecerint. Tum quia illi eodem vitio nullitatis laborant, etiam si in præsentia Episcopi, vel ejus Vicarij facti fuissent: quia illi dispositioni juris communis, necnon dictæ Bullæ Apostolicæ non poterunt derogare: tum etiam, quia tales contractus facti fuerant longè post dictum contractum exemptionis; & sic non esset inconveniens, quod illo intermedio tempore, omnia per Bullam Apostolicam requisita fuissent adimpleta. Certum est autem, probationes respicientes actus validitatem percutere debere tempus, quo talis actus fuit celebratus. Seraph. decis. 1172. num. 2. Burat. decis. 175. num. 17.

Et ex his judicatum fuit, contractum emptionis Domini

Domini d'Albaron factum per Moniales Sancti Bernardi in civitate Cavallionis, nullum esse; & ita fuit executioni demandatum: dictusque Dominus d'Albaron domum suam repetere coactus fuit.

CAPUT CVIII.

De declaratione facta per moribundam pro exoneratione conscientiae, quod laesio ultra dimidium iusti pretij intervenerat in contractu per eam aliis celebrato; utrum talis confessio praedictet haeredi, vel filio legitimam petenti. Et de vi, ac efficacia similium declarationum in articulo mortis, pro exoneratione conscientiae factarum; utrum gaudeant privilegio pia causa. Et de contractu sine solemnitate statuti facto per mulierem, aut minorem, ad exonerationem conscientiae: Et utrum confessio illa sit revocabilis.

SUMMARIUM.

- 1 Confessio facta in exonerationem conscientiae, censetur facta ob piam causam.
- 2 Confessio illa valet nemine acceptante facta, seu parte absente.
- 3 Substitutio pupillaris excludit matrem à legitima, quando facta fuit in exonerationem conscientiae.
- 4 Quod procedit, maxime si illa confessio fuerit iuramento roborata.
- 5 Confitens se aliquid habere depositum, vel pignus, obligatur irrevocabiliter, si id fecerit pro exoneratione conscientiae.
- 6 Favors animae facta confessio praedictat, & disponit.
- 7 Confessio incerta susinetur favore pia causa.
- 8 Legatum pro salute animae factum dicitur pium.
- 9 Quando agitur de tertij praedictio, non sufficit declaratio testatoris sub pretextu conscientiae facta, nisi aliunde probetur ipsum habuisse in illa re conscientiam laesam.
- 10 Legatum ad piam causam probari potest per duos testes.
- 11 Confessio patris ad pias causas, non praedictat legitimam filij.
- 12 Legatum pro restitutione male ablatorum, debet per intrinsecas probationes justificari.
- 13 Confessio pro exoneratione conscientiae, non praedictat haeredi in sua falcidia.
- 14 Legatum pro certis male ablatiis, secundum aliquos, non dicitur factum in causam piam: quod explicatur ibidem.
- 15 Dum quaritur utrum dispositio sit ad pias causas, inspicitur potius cui detur, quam causa propter quam datur.
- 16 Confessio adminiculari debet, quando agitur de legato facto pro conscientiae exoneratione.
- 17 Laesio praeteriti temporis etiam per peritos probari potest.
- 18 Minor, vel mulier si contraxerint sine solemnitatibus, pro exoneratione conscientiae, illorum confessio debet per adminicula roborari.

- 19 Confessionem pro exoneratione conscientiae factam fidem facere, & obligare haerem, verius est.
- 20 Et ex hoc oritur obligatio non uti rei debita, sed uti testamento relicta.
- 21 Confessio illa non nocet creditoribus, nec filio quoad legitimam, nec haeredi quoad falcidiam.
- 22 Decisionem 237. Vincent. de Franch. Rota Romana approbavit.
- 23 Haeres potest probare quod testator fecerit confessionem falsam credulitate motus, & docere de errore.
- 24 Plura de confessione facta in testamento, Remij. fide.
- 25 Confessio praedicta revocari potest.
- 26 Fallit si fuerit iurata.

Declaraverat quidam moribundus laesionem enormissimam intervenisse in quodam contractu venditionis, & ideo pro exoneratione suae conscientiae mandaverat haeredi, ut praedium venditum restitueret: Unde dubitatum fuit, utrum talis declaratio esset valida, & haeredi praedictet: Pro validitate dicebatur dictam confessionem probari per duos testes omni exceptione majores, Sacerdotes, quorum unus erat ex venerabili Capucinatorum ordine, & ex Illustri familia oriundus: & cum factum fuisset pro exoneratione conscientiae, censetur facta favore pia causa; & videbatur debet unquam res alienum, quod ipsi etiam legitime profertur: l. Papinianus, §. 4. ff. de inoffic. testam. qua anima ceteris omnibus rebus anteposenda est: l. sancimus, Cod. de sacros. Eccles. & ideo declaratio confessio praedicta, quamvis absente parte facta, non probat praedictam laesionem in praedictum haerem ipsius, Guillelm. Benedict. in cap. Repetitius, de testam. in verb. si absque liberis materiam, num. 26. ubi dicit & quod licet substitutio pupillaris tacita non excludat matrem à legitima; tamen illam excludit, si pia causa pro exoneratione conscientiae, vel pro restitutione male ablatorum fuit substituta: quod etiam voluit Fusarius plures allegans in tract. de substitut. pupil. quest. 157. num. 57. & quod maxime procedit, quando confessio fuit iuramento: ut per Guillelm. Benedict. loc. citat. num. 2. Idem tradit Mascard. de probat. conclus. 345. num. 1. & Ubi dat exemplum de eo, quod conclus. 3 est se habere aliquid in depositum, vel loco pignoris, dicens talem confessionem esse irrevocabilem, & habere vim debiti confessati, tanquam praesente parte factam, & ab eo acceptatam: & consil. 176. num. 68. volum. 2. & Et quod talis confessio disponat, & praedictet contentis, cum dicatur facta favore animae, & per consequens favore pia causa tenuit Jason consil. 110. num. 2. volum. 1. in consil. dicitur, ubi dicit, & legatum factum favore animae pro exoneratione conscientiae, non vitari propter incertitudinem; cum sit factum ad pias causas: tradit Paul. Emil. Gall. in tract. de except. p. 2. cept. 1. part. 1. num. 26. ubi dicit & confessionem renunciationem factam pro exoneratione conscientiae, quamvis absente parte, & non acceptatam, sit validam: Bertachin. in tract. de Episc. lib. 4. par. num. 82. ubi ad longum explicat, quoniam legatum factum ad pias causas, & inter cetera recensentur facta ad pias causas; & inter cetera recensentur legatum factum pro salute animae. Ideo non est dubitandum quin legatum, de quo agitur, censetur factum ad piam causam, & gaudeat illius privilegio: juxta tradita per Vincent. de Franch. decis. 237. & 238. Praesertim quia hic non agebatur de praedictio uti, sed solius haereditis; quidquid aliud diceretur.